

Sammanträdesdatum

2023-06-14

Instans

Fritids- och folkhälsonämnden**Plats och tid:** Kulturhuset Vävarsalen, onsdagen den 14 juni 2023 klockan 13:00-16:56**Ajournering:** Klockan 15:52-16:05**Ledamöter**

Håkan Eriksson (C), Ordförande
Linnea Johansson Kläth (MP), 1:e vice ordförande
Magnus Jason (KD), 2:e vice ordförande
Maria Frankert (S)
Samir Karamovic (S)
Anita Spjuth (V)
Annette Nordström (M)
Maritha Bäck (M)
Jan Nilsson (SD)

Ersättare

Jeanette Olofsson (S)
Jan Patriksson (S)
Ronny Svensson (L)
Lennart Brännmar (C)
Harald Finlöf (KD)
Jessica Johansson (SD)

Övriga tjänstepersoner

Maria Wallengren, förvaltningschef, lämnar klockan 15:40
Emma Magnusson, nämndsekreterare
Åsa Skytt Jansson, verksamhetschef
Ola Svensson, verksamhetschef
Mona Carlbom, verksamhetschef
Marie-Louise Bengtsson, verksamhetschef
Sakiba Zekaj, förvaltningscontroller
Ida Stjerna, verksamhetsutvecklare HR
Elmin Kurbegovic, IT-samordnare
Christoffer Dahlin, kommunikatör
Malin Andersson, utvecklingsledare
Mikael Andersson, utvecklingsledare
Alexandra Niklasson, utvecklingsledare
Kristina Nyberg Smahel, utvecklingsledare
Isabell Berndtsson Warkki, utvecklingsledare
Ricard Sunding, enhetschef
Anethe Tolfsson, fritidsutvecklare
Anna Karlsson, fritidsutvecklare
Gabriel Bengtsson, fritidsutvecklare
Mattias Karlsson, fritidsutvecklare
Mikael Hedberg, fritidsutvecklare

Justeringens plats och tid

Digital justering fredagen den 16 juni 2023.

Tillkännagivande av protokoll

Justeringen tillkännagiven på kommunens digitala anslagstavla den 19 juni 2023.

Paragrafer §§ 73-92

Elektronisk signatur

C4ED27216353B98C38A6EF026E73CFC59AC8BDFF58

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Underskrifter

Ordförande (230103 19.53) HÅKAN ERIKSSON - Mobilt BankID
Håkan Eriksson

Justerare (230610 17.22) LINNEA JOHANSSON KLÄTH - Mobilt BankID
Linnea Johansson Kläth

Tillförordnad förvaltningschef (220201 08.06) ÅSA SKYTT JANSSON - Mobilt BankID
Åsa Skytt Jansson

Sekreterare (230615 17.57) Emma Therese Katharina Magnusson - Mobilt BankID
Emma Magnusson

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Ärendelista

§ 73	Upprop och val av protokollsjusterare	5
§ 74	Godkännande av föredragningslista.....	6
§ 75	Allmänhetens frågestund	7
§ 76	Dnr FOFN 2023-001113.2.1.3 Remiss: Motion (KD): Anordna en årlig hälsovecka	8
§ 77	Dnr FOFN 2023-001063.6.8.25 Initiativärende (M): Öka den offentliga närvaron på våra badplatser!..	9
§ 78	Dnr FOFN 2022-000471.1.3.1 Remiss: Program för nationella minoriteter	11
§ 79	Besök från dataskyddsombuden (DSO)	16
§ 80	Dnr FOFN 2023-000903.1.1.2 Information om detaljplan för Hässleholmen, Hässleholmen 3:1 med flera, Bodavallen	17
§ 81	Dnr FOFN 2022-002321.3.1.4 Delegatlista för Fritids- och folkhälsonämnden 2023-06-14.....	18
§ 82	Dnr FOFN 2023-000873.6.7.25 Kommunala Fritidsrådet 2023	19
§ 83	Dnr FOFN 2023-000811.1.3.0 Välfärdsbokslutet 2022 - en jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås	21
§ 84	Dnr FOFN 2023-000303.6.7.0 Boråsförslag: Ut- och ombyggnad av skateparken utanför Lundbyhallen	36
§ 85	Dnr FOFN 2023-000113.6.8.4 Boråsförslag: Fritidsgård i Gånghester	39
§ 86	Dnr FOFN 2023-000053.6.8.25 Boråsförslag: Gång- och cykelbana från Målsryd + Mer parkering för badgäster Skansasjön.....	41
§ 87	Dnr FOFN 2022-002373.6.8.25 Boråsförslag: Gör Stora Häljasjön i Gånghester tillgänglig	43
§ 88	Dnr FOFN 2023-000883.6.7.2 Utdelning ur Borås Stads sociala Samfond III, 2023	45
§ 89	Dnr FOFN 2022-001423.2.1.3 Fritids- och folkhälsonämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att testa menssäkrade toaletter i sina verksamheter	47
§ 90	Dnr FOFN 2023-000082.1.2.1 Redovisning av anmälningsärenden	48
§ 91	Dnr FOFN 2023-000103.6.7.0 Redovisning av delegationsbeslut	49

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 92	Förvaltningschefen informerar.....	50
------	------------------------------------	----

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 73

Upprop och val av protokollsjusterare

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att jämte ordföranden justera dagens protokoll, utse Linnea Johansson Kläth (MP) med Anita Spjuth (V) som ersättare.

Justeringen sker digitalt den 16 juni.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 74

Godkännande av föredragningslista

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att arbeta enligt utsänd föredragningslista och att ärendet om Borås Simarena utgår.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 75

Allmänhetens frågestund

Representant från Simklubben Elfsborg deltar med anledning av ärendet om Borås Simarena och gör ett medskick till nämnden att fatta beslut så snart som möjligt.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 76

Dnr FOFN 2023-001113.2.1.3

Remiss: Motion (KD): Anordna en årlig hälsovecka

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att ge ordförande Håkan Eriksson (C) delegation att fatta beslut om remiss för motion om att anordna en årlig hälsovecka.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen skickade den 25 maj 2023 en remiss om att inkomma med svar om Motion (KD): Anordna en årlig hälsovecka.

Då svarstiden är kort, senast 30 juni 2023, hinner inte ärendet beredas klart till ordinarie nämndsammanträde och därmed beslutar nämnden att ge ordförande Håkan Eriksson (C) delegation att fatta beslut.

Beslutsunderlag

1. Remiss: Motion (KD): Anordna en årlig hälsovecka
2. Missiv, 2023-05-25

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 77

Dnr FOFN 2023-001063.6.8.25

Initiativärende (M): Öka den offentliga närvaron på våra badplatser!

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att avslå initiativärendet.

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att det alternativa förslaget som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna lämnat in behandlas som ett eget initiativärende som remitteras till förvaltningen för beredning och därefter beslutas i augusti 2023.

Reservation

Moderaterna (M) genom Annette Nordström (M) reserverar sig mot beslutet att avslå initiativärendet.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna i Fritids- och folkhälsonämnden har genom Annette Nordström (M) lämnat in ett initiativärende avseende Öka den offentliga närvaron på våra badplatser!, se bilaga 1.

Yrkanden

Moderaterna genom Annette Nordström (M) yrkar att Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att remittera ärendet till förvaltningen för handläggning.

Moderaterna (M), Kristdemokraterna (KD) och Sverigedemokraterna (SD) lämnar ett alternativt förslag, se bilaga 2.

Ordförande Håkan Eriksson (C) yrkar att Fritids- och folkhälsonämnden beslutar enligt utsänt förslag och att det alternativa förslag som inkommit är ett nytt initiativärende som behöver behandlas enskilt.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall dels till ordföranden Håkan Eriksson (C) förslag och dels till M:s ändringsyrkande och finner att förstnämnd proposition bifallits. Votering begärs.

Följande voteringsproposition fastställs: Den som bifaller ordföranden Håkan Erikssons (C) förslag röstar nej och den som bifaller M:s yrkande röstar ja. Vinner ja har Moderaternas yrkande bifallits och initiativärendet remitteras till förvaltningen för handläggning.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Omröstningsresultat

Vid omröstning röstas ja av Annette Nordström (M), Maritha Bäck (M) och Jan Nilsson (SD) och nej av Håkan Eriksson (C), Linnea Johansson Kläth (MP), Magnus Jason (KD), Maria Frankert (S), Samir Karamovic (S) och Anita Spjuth (V).

Fritids- och folkhälsonämnden har med 6 röster mot 3 beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 78

Dnr FOFN 2022-000471.1.3.1

Remiss: Program för nationella minoriteter

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden godkänner förslaget om Borås Stads Program för nationella minoriteter och skickar det till Arbetslivsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Fritids och folkhälsoförvaltningen ska svara på remiss om ”Program för nationella minoriteter”. Program för nationella minoriteter gäller för samtliga nämnder och bolag inom Borås Stad. Arbetslivsnämnden samordnar minoritetsarbetet och följer programmet.

I Sverige finns det fem nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Det finns också fem minoritetsspråk; jiddish, romani chib, samiska, finska samt meänkieli. I Borås Stad finns samtliga fem nationella minoriteter representerade i varierande omfattning.

Målet med den svenska minoritetslagstiftningen och strategin för romsk inkludering är att ge ett grundläggande skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjlighet till inflytande, att arbeta mot diskriminering samt stödja de historiska minoritetsspråken och kulturen så att de hålls levande. Det är särskilt fokus på barns och ungas utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

I programmet Borås Stads Program för nationella minoriteter beskrivs dels hur Nämnder och bolag med specifika skyldigheter i lagstiftningen beskriver i budgettext hur mycket man har för avsikt att avsätta eller äska medel för att genomföra minoritetsarbetet samt hur arbetet kommer följas upp via nyckeltal. Statistik från olika undersökningar kommer att lyftas med regelbundet såsom LUPP och Valfärdsbokslutet.

Inom sex områden beskriver mål och hur ett rättighetsbaserat arbete ska ske; Skydda, främja, delaktighet och inflytande, finskt förvaltningsområde och roms inkludering.

Nämndens kommentarer

Fritids och folkhälsonämnden ser positivt på programmet. I detta nya program tydliggörs hur Borås Stad ska arbeta rättighetsbaserat utifrån lagstiftningen. I programmet görs tydligt att vissa saker gäller bara för nämnder och bolag med särskilda minoritetspolitiska uppdrag.

Nämnden bedömer att flera av förslagen inom respektive områden går att koppla till nämndens ansvarsområden, såsom den öppna

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

ungdomsverksamheten, mötesplatserna och stöd till föreningar.

Det är viktigt att samråden med minoriteterna är baserade på deras önskan och behov och att sedan relevanta förvaltningar är med i dialogen. Detta kräver samordning och nämnde föreslår också att Arbetslivsnämnden samordningsansvar tydliggörs. Det kommer krävas samordning av former och samråd med minoriteterna med utgångspunkt av minoriteternas behov och önskan.

Genom Fritids- och folkhälsonämnden ansvarsområde kring folkhälsoarbetet och samordningsansvar kring delaktighet, demokrati och mötesplatser samt föreningsstöd kan fritids- och folkhälsoförvaltningen sedan vara ett stöd i arbetet för att främja delaktighet och inflytande. Bland annat finns upparbetade relationer med de organiserade minoriteterna som är organiserade som föreningar

Bakgrund

Uppskattningsvis bor mellan 10-14 procent som tillhör någon nationell minoritet i Borås, men det kan finnas många fler. Det är varje enskild individ som själv avgör om hen anser sig tillhöra en nationell minoritet.

Gemensamt för minoriteterna är att de har befolkat Sverige under flera hundra år och har långa historiska band till landet. De har en uttalad samhörighet och identitet och en egen religiös, språklig och/eller kulturell tillhörighet samt en vilja att behålla sin minoritetsidentitet.

Det finns ett antal grundläggande skyldigheter för kommuner, regioner och andra förvaltningsmyndigheter som gäller alla nationella minoriteter i hela landet och utifrån konventioner och lagstiftning är nationella minoriteter rättighetsbärare. Kommunen är skyldighetsbärare och därmed ansvarig för att rättigheterna respekteras, skyddas och infrias.

Målet med den svenska minoritetslagstiftningen och strategin för romsk inkludering är att ge ett grundläggande skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjlighet till inflytande, att arbeta mot diskriminering samt stödja de historiska minoritetsspråken och kulturerna så att de hålls levande. Det är särskilt fokus på barns och ungas utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

Programmets innehåll

I programmet beskrivs dels hur nämnder och bolag med specifika skyldigheter i lagstiftningen beskriver i budgettext hur mycket man har för avsikt att avsätta eller äska medel för att genomföra minoritetsarbetet samt hur arbetet kommer följas upp via nyckeltal. Statistik från olika undersökningar kommer att lyftas med regelbundet såsom LUPP och Valfärdsbokslutet.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Den andra delen handlar om vad Borås Stad vill uppnå med arbetet.

Utgångspunkten är att Borås Stad ska se till att nationella minoriteter har samma rättigheter och möjligheter i samhället som majoritetsbefolkningen. Staden tar reda på nationella minoriteters möjlighet att tillgodogöra sig sina rättigheter, gör särskilda ansträngningar för att inkludera grupper som diskrimineras samt strävar efter att anställa personal med kunskap i de nationella minoritetsspråken och kulturerna samt tillvaratar redan anställd personals kunskaper i språk och kultur.

Inom sex områden beskriver mål och hur ett rättighetsbaserat arbete ska ske; Skydda, främja, delaktighet och inflytande, finskt förvaltningsområde och roms inkludering.

Skydda

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet känner sig trygga att utöva sin nationella minoritetskultur utan att utsättas för trakasserier och diskriminering inom kommunala bolag och nämnder/förvaltningar.

- Nämnder och bolag arbetar aktivt för att skapa trygga miljöer fria från fördomar och hot genom att öka medvetenheten för dolda antiziganistiska, antisemitiska och rasistiska strukturer inom organisationen.
- Nämnder med minoritetslagstiftning kopplat till barn och unga har ett särskilt ansvar att säkerställa en miljö där rättighetsbärarna känner sig trygga med att ge uttryck för sin kulturella identitet och att det ska vara en naturlig del av ordinarie verksamhet.
- Arbetslivsnämnden stödjer nämnder och bolag i detta arbete genom utbildningsinsatser mm.

Främja

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet i Borås Stad har rätt till att utöva och att utveckla sitt språk och sin kultur i gemenskap och barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket främjas i synnerhet. Då de nationella minoriteternas språk och kulturer är en del av det gemensamma kulturarvet synliggörs detta särskilt.

- Nämnder och bolag med minoritetslagstiftning kopplat till barn och unga samt äldre skapar förutsättningar för nationella minoriteter att utöva sitt språk och sin kultur inom sitt verksamhetsområde.
- Kulturinstitutioner och andra aktörer synliggör nationella minoriteters kultur och kulturarv.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Delaktighet och inflytande

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet har inflytande och är delaktiga i frågor som berör dem.

Samtliga nationella minoritetsgrupper bjuds in till medborgardialog med politiker minst en gång per mandatperiod.

Nämnder och bolag med särskilda minoritetspolitiska uppdrag kopplat till kulturen, barn och unga samt äldre:

- hittar sina former för samråd och dialog på olika nivåer
- kartlägger behoven och följer upp effekterna av insatserna
- ger nationella minoriteter möjlighet att svara på remiss i frågor som berör dem

Information

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet i Borås Stad har kunskap om sina nationella minoritetsrättigheter.

- Nämnder och bolag med särskilda minoritetspolitiska uppdrag informerar de nationella minoriteterna om sina rättigheter inom respektive verksamhetsområde och säkerställer att informationen når dem.
- Samtliga nämnder och bolag säkerställer att information finns att tillgå på finska.

Finskt förvaltningsområde

Att en kommun ingår i det finska förvaltningsområdet innebär förstärkta rättigheter för finsktalande minoriteter i staden, såsom sverigefinnar och finska romer. Detta innebär följande:

- Kommunens information finns att tillgå på finska.
- Kommunen kan kontaktas muntligt och skriftligt på finska och man har rätt att få svar på sina frågor på finska.
- Kommunen anställer personal med kunskaper i finska, tillvaratar redan finsktalande personals språkkunskaper samt erbjuder finskundervisning till berörd personal.
- Kommunen erbjuder både finsk förskole- och äldreomsorgsplats.
- Kommunen arbetar främjande för att barnens finska identitet och språk bibehålls och utvecklas.
- Kommunen erbjuder språkträning på finska till sverigefinska barn i alla förskolor.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

- Kommunen erbjuder öppen förskoleverksamhet på finska.
- Kommunen erbjuder minoritetsservice, dit finstalande invånare kan vända sig i kommunärenden men är även hänvisande i ärenden som berör andra myndigheter.

Romsk inkludering

I enlighet med strategin för romsk inkludering arbetar kommunen för att förbättra situationen för romer. Detta gäller samtliga nämnder och bolag.

Arbetslivsnämnden stödjer olika nämnder och bolag i detta arbete och kommunen erbjuder enskilt stöd till romska minoriteten, dit man kan vända sig i olika ärenden.

Nämndens kommentarer

Fritids och folkhälsonämnden ser positivt på programmet. I detta nya program tydliggörs hur Borås Stad ska arbeta rättighetsbaserat utifrån lagstiftningen. I programmet görs tydligt att vissa saker gäller bara för nämnder och bolag med särskilda minoritetspolitiska uppdrag.

Nämnden bedömer att flera av förslagen inom respektive områden går att koppla till nämndens ansvarsområden, såsom den öppna ungdomsverksamheten, mötesplatserna och stöd till föreningar.

Det är viktigt att samråden med minoriteterna är baserade på deras önskan och behov och att sedan relevanta förvaltningar är med i dialogen. Detta kräver samordning och nämnde föreslår också att Arbetslivsnämnden samordningsansvar tydliggörs. Det kommer krävas samordning av former och samråd med minoriteterna med utgångspunkt av minoriteternas behov och önskan.

Genom nämndens ansvarsområde kring folkhälsoarbetet och nämndens samordningsansvar kring delaktighet, demokrati och mötesplatser samt föreningsstöd kan fritids- och folkhälsoförvaltningen sedan vara ett stöd i arbetet för att främja delaktighet och inflytande. Bland annat finns utarbetade relationer med de minoriteter som är organiserade som föreningar.

Beslutsunderlag

1. Borås Stads Program för nationella minoriteter

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 79

Besök från dataskyddsombuden (DSO)

Dataskyddsombuden för Borås Stad, Dan Bodin och Magnus Blomqvist från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, besöker nämnden och informerar bland annat om nämndens ansvar som personuppgiftsansvarig.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 80

Dnr FOFN 2023-000903.1.1.2

Information om detaljplan för Hässleholmen, Hässleholmen 3:1 med flera, Bodavallen

Utvecklingsledare Mikael Andersson och Alexandra Niklasson tillsammans med verksamhetschef Ola Svensson informerar nämnden om innehållet i det utsända delegationsbeslutet med yttrandet över detaljplanen för Bodavallen.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 81

Dnr FOFN 2022-002321.3.1.4

Delegatlista för Fritids- och folkhälsonämnden 2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att godkänna den uppdaterade delegatlistan att användas jämte antagen delegationsordning.

Sammanfattning av ärendet

Med stöd av reglemente för Fritids- och folkhälsonämnden i Borås Stad lämnar nämnden rätt för förtroendemän och tjänstepersoner att fatta beslut i de grupper av ärenden och i den omfattning som anges i den antagna delegationsordningen FOFN 2023-04-18 § 43.

Beslutsunderlag

1. Delegatlista 2023-06-14

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 82

Dnr FOFN 2023-000873.6.7.25

Kommunala Fritidsrådet 2023

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att anta ny form för det kommunala fritidsrådet.

Det kommunala fritidsrådet byter namn till: Fritids- och folkhälsonämndens dialogforum för bidragsberättigade föreningar.

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund

Borås stad har under många år arbetat i en struktur där föreningslivet haft en dialog med Fritids- och folkhälsonämnden via stadens föreningsråd. Fritidsrådet har bestått av representanter från Borås föreningsråd som också funnits som organisation under många år. Parallellt med att denna struktur löpt på har Borås Stad arbetat fram Överenskommelsen. Överenskommelsen innebär att Staden och civilsamhället ser vinsten att gemensamt möta stadens utmaningar, primärt inom det sociala fältet. Överenskommelsen organiseras via ett samråd som består av sju representanter från civilsamhället och sju representanter från Borås Stad. Samma representanter som suttit i det kommunala fritidsrådet har också på olika sätt varit aktiva i Överenskommelsen.

Förslag

Det är av stor vikt att ha en aktiv dialog med de Fritids- och folkhälsonämnden arbetar för och nämnden ser att det går att forma det kommunala fritidsrådet så att det kompletterar den struktur som Överenskommelsen arbetar i. Fritids- och folkhälsonämnden anser att det finns ett behov att anta en ny form för det kommunala fritidsrådet. Denna form förväntas skapa en större delaktighet och nå fler, den ger nämndens ledamöter insyn i de bidragsberättigade föreningarnas tillvaro och utmaningar och kan således styra besluten i nämnden för att bättre möta behoven. Det blir inte längre representanter som får och ger information utan angelägna frågor bärs av fler. Formen är mer anpassad efter ett nutida sätt att engagera sig. Det vill säga fler idag än tidigare vill ingå i kortare engagemang än att sitta i styrelser och delta i många möten ofta. Denna form ska rikta sig till alla bidragsberättigade föreningar inom ramen av fritids- och folkhälsonämndens ansvar. Det ska ges utrymme för medborgardialog, det vill säga samtal mellan föreningar och nämnd i frågor som berör bägge parter. Två till fyra dialogträffar per år föreslås. Dessa ska utgå från aktuella teman med vägledning av förvaltningen. Formen utvärderas efter ett år.

Befintligt kommunalt fritidsråd

Sammanträdesdatum

2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

I samband med förändringen har fritids- och folkhälsonämndens ordförande och förvaltningschefen träffat representanterna i det nuvarande kommunala fritidsrådet. Stadens föreningsråd, därifrån fritidsrådets representanter kommer, ser ett behov att vitalisera och förnya sin organisation och bekräftar bilden att man önskar mer engagemang från stadens föreningar. I dialogen framgick att de anser att den nya formen välkomnas men att det är av största vikt att parterna gemensamt beslutar om vilka teman dialogforumen ska ha. Det finns risk att de som deltar blir mer hörda än andra och nämnden och förvaltningen bör vara medvetna om den risken. En annan risk är att stormötesformen kan generera en gnällkultur vilket ställer höga krav på hur dessa träffar planeras och utformas.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 83

Dnr FOFN 2023-000811.1.3.0

Välfärdsbokslutet 2022 - en jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden godkänner Välfärdsbokslutet 2022 – en jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås och översänder det till Kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Sedan år 2000 har Borås tagit fram Välfärdsbokslut. Genom att uthålligt mäta förändringar i hälsa mellan kön, geografiska områden och i olika grupper får staden ett statistiskt underlag för planering, genomförande och uppföljning i exempelvis budgetarbetet. Enligt ett beslut i Kommunfullmäktige hösten 2019 ska samtliga kommunala bolag och nämnder använda sig av kunskapen i Välfärdsbokslutet i planeringen av budget och verksamhet.

De sociala målsättningarna i Agenda 2030 har varit vägledande för att så långt det är möjligt beskriva och mäta den sociala hållbarheten i Borås utifrån redan etablerade definitioner av social hållbarhet. Med det innebär att de sociala målen i Agenda 2030 varit vägledande i urvalet och kategoriseringen av de indikatorer som ska mäta den sociala hållbarheten. Samtliga avsnitt kopplas också till de nationella målområdena för folkhälsoarbetet, Västra Götalandsregionens mål för Social hållbarhet 2030 och till Borås Stads Vision.

Välfärdsbokslutet 2022 innehåller sex stycken avsnitt; Fattigdom, Hälsa och välbefinnande, Förut-sättningar för arbete, Inkludering och deltagande, Boende och närmiljö samt Utbildning för alla.

Indikatorerna inom avsnittet *Fattigdom* visar att:

- andelen barn 0-17 år i Borås som växer upp i hushåll med en inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet minskade mellan åren 2011 och 2018. Sedan 2019 är den positiva trenden bruten och 2020 ökade andelen till 9,1 %.
- andelen vuxna med låg inkomst minskar över tid. År 2015 var andelen 16,1 % och år 2020 hade den minskat till 13,8 %.
- det finns tydliga skillnader mellan män och kvinnor och mellan geografiska områden i andelen med låg inkomst. Högst andel finns bland kvinnorna i Norrby Öst med 52,6 % och lägst bland männen i Svarvhult med 2,7 %.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Skillnaderna är dock störst mellan inrikes och utrikes födda, 9,2 % jämfört med 26,7 %.

- sambandet mellan kort utbildning och låg inkomst har blivit starkare över tid. Sambandet är svagare för männen än för kvinnorna. Mellan åren 2011-2019 har sambandet mellan kort utbildning och låg inkomst varit starkast för gruppen inrikes födda. Sedan 2019 har sambandet för gruppen utrikes födda stärkts markant och är nu starkare än för övriga grupper.
- sedan 2018 har minskningen i andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd stannat av och planat ut.
- 88 % av åldersgruppen 65 år och äldre anger att de klarar av en oväntad utgift på 12 000 kr utan att behöva låna eller be om hjälp. 5 % anger att de har svårigheter med att klara av att betala de löpande utgifterna.

Indikatorerna inom avsnittet *Hälsa och välbefinnande* visar att:

- andelen killar i åk 8 som uppger att de har en vuxen att prata med ökar över tid medan andelen tjejer minskar.
- det inte sker några stora förändringar i andelen elever i åk 8 som upplever psykosomatiska besvär, varken för killarna eller för tjejerna. Det som är oroande är att andelen med psykosomatiska besvär i åk 8 fortsatt är hög och att ingen minskning verkar ske över tid.
- alkoholkonsumtionen bland skolorngdomar i Sverige har sjunkit kraftigt under 2000-talet. I senaste CAN undersökningen i Borås uppgav 35 % i åk 9 och 62 % i gymnasiet åk 2 att de har druckit alkohol under de senaste 12 månaderna, vilket är en minskning i båda årskurserna från senaste mätningen 2019.
- bland gymnasieeleverna i Borås var det mer än dubbelt så vanligt att någon gång ha använt narkotika jämfört med niorna; 11 % av killarna och 11 % av tjejerna i åk 2 på gymnasiet hade använt narkotika.
- precis som för Sverige i stort minskade medellivslängden under 2020 i Borås, framför allt för männen. Under 2021 minskade männens medellivslängd ytterligare, vilket avviker från andra städer och kommuner av samma storlek som Borås eller med liknande socio-ekonomiska utmaningar.
- mellan åren 2016 och 2019 har antalet fallskador bland personer 65 år och äldre ökat i Borås. År 2020 minskade fallskadorna något och ytterligare en minskning hade skett 2021. Kvinnornas antal har över tid varit högre än männens men skillnaden mellan män och kvinnor har minskat över tid.

Indikatorerna inom avsnittet *Förutsättningar för arbete* visar att:

- andelen unga som varken arbetar eller studerar är fortsatt hög men minskar över tid i Borås. Mest minskar andelen för gruppen utrikes födda, men det är fortsatt en stor skillnad mellan utrikes födda 11,3 % och inrikes födda 5,6 %.
- det finns ett starkt samband mellan andelen som slutfört gymnasiet inom 3-5 år och andelen unga som varken arbetar eller studerar.
- andelen som förvärvsarbetar har ökat mellan åren 2009-2019 för att år 2020 minska nå-got.
- sambandet mellan kort utbildning och arbetslöshet är tydligare för kvinnor än för män och har stärkts över tid. Dock har männens samband blivit starkare mellan 2019 och 2020.
- i Borås har andelen långtidsarbetslösa i åldersgruppen 20-64 år ökat sedan år 2015. Högsta andelen långtidsarbetslösa återfanns i åldersgruppen 26-44 med 3,2 %. Den största ökningen mellan 2019 och 2020 hade dock den yngsta åldersgruppen, 20-25 år. Gruppen utrikes födda hade den högsta andelen långtidsarbetslösa år 2020 med 4,8 %.
- andelen tillsvidareanställda i Borås Stad har ökat med 200 personer under 2022. Fler medarbetare med utländsk bakgrund har anställts. 34,3 % av samtliga anställda har utländsk bakgrund, några fler män än kvinnor. Flest medarbetare med utländsk bakgrund finns bland vårdbiträden och lokalvård, där mer än 70 % har utländsk bakgrund.
- andelen 65-74 år som arbetar har ökat mellan 2008 och 2019, från 11,6 % 2008 till 24,1 % 2019. År 2020 har andelen minskat till 22,2 %.

Indikatorerna inom avsnittet *Inkludering och deltagande* visar att:

- andelen barn och unga som är medlemmar i en förening har minskat över tid och minskar även med stigande ålder. I årskurs 6 var andelen 60 %, i årskurs 8 var andelen 56 % och bland eleverna i årskurs 1 på gymnasiet var andelen 46 %.
- bland barn och unga minskar tilliten till andra med stigande ålder. I årskurs 6 kände 54 % tillit till andra, jämfört med endast 39 % i årskurs 1 på gymnasiet.
- valdeltagandet 2022 var på den lägsta nivån sedan 2006 års val.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

- vuxna i Borås känner lägre tillit till andra än riksgenomsnittet och andelen med låg tillit har ökat sedan 2018.
- boråsare 65 år och äldre känner större tillit till sina grannar än till offentliga verksamheter.
- andelen 65-79 åringar som aldrig använder internet är 10 %. Bland 80 år och äldre är däremot andelen som aldrig använder internet 44 %.

Indikatorerna inom avsnittet *Boende och närmiljö* visar att:

- i Sandhult var andelen barn och unga med tillgång till ett eget rum som högst, 98 %, jämfört med Brämhult där andelen var som lägst, 70 %.
- det går att se en tydlig skillnad i trygghet på samtliga platser utifrån barn och ungas könstillhörighet. Killar känner sig tryggare än tjejer och lägst trygghet upplever elever med annan könstillhörighet.
- inrikes födda har år 2020 en genomsnittlig bostadsyta på 42,2 m² jämfört med 32,3 m² för utrikes födda. Utrymmet för de utrikes födda har minskat över tid samtidigt som bo-stadsarean för de inrikes födda har ökat något.
- andelen inrikes födda som bor i småhus 2020 är betydligt högre än bland utrikes födda, 58 % jämfört med 27,6 %. Andelen utrikes födda som bor i hyresrätt är således betydligt högre, 56,2 % jämfört med 29,4 % bland inrikes födda.
- i Borås uppgav 36 % att de är otrygga när de går ute en sen kväll i det egna bostadsområdet, jämfört med 27 % nationellt.
- andelen 65 år och äldre som avstår från att gå ut ensamma av rädsla var 41 %. Bland kvinnorna var andelen 53 %, jämfört med 26 % bland männen.

Indikatorerna inom avsnittet *Utbildning för alla* visar att:

- läskunnigheten i årskurs 4 varierar kraftigt mellan olika skolor. Andelen barn som presterade under medel, låg läskunnighet eller inte läste alls var högst på Särilaskolan (77 %) och lägst på Kerstingårdskolan och Tummarpskolan (11 %).
- i Borås var 85,2 % av killarna och 87,4 % av tjejerna behöriga till yrkesprogram på gymnasiet år 2020. Det är en förbättring sedan 2018, då 81,6 % av killarna och 87,1 % av tjejerna hade behörighet. Till

Sammanträdesdatum
2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

skillnad från 2018 var andelen behöriga i Borås år 2020 något högre än för riket i stort.

- det var en högre andel tjejer än killar som slutförde gymnasiet inom 3 år, 78,9 jämfört med 69,7 %. Det var även en högre andel elever med svensk bakgrund som slutförde gymnasiet jämfört med elever med utländsk bakgrund, 83,2 jämfört med 55,5 %.
- liksom i riket som helhet är det en större andel kvinnor än män som väljer att studera vidare efter gymnasiet. Andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning ökade dessutom mer än andelen män mellan 2010 och 2020, både i Borås och i riket. År 2020 hade 39,1 % av kvinnorna i Borås en eftergymnasial utbildning, jämfört med 29,6 % av männen.
- i gruppen som inte studerat på högskolenivå kan vi se stora skillnader mellan inrikes och utrikes födda. Inrikes födda har i högre utsträckning högst gymnasial utbildning, medan utrikes födda i högre utsträckning har högst grundskoleutbildning.
- att kvinnor utbildar sig i högre utsträckning efter gymnasiet än vad män gör syns upp till 84 års ålder. I gruppen 85 år och äldre är det däremot fler män med eftergymnasial utbildning.

Utmaningar utifrån resultatet i Valfärdsbokslutet

I Valfärdsbokslutet 2020 identifierades tre stycken utmaningar, som tillsammans med de tre målområdena i arbetet med Socialt hållbart Borås pekar ut vilka områden som staden behöver fokusera på för att skapa jämlika förutsättningar för en god hälsa i befolkningen. De tre målområdena i arbetet med Socialt hållbart Borås är; En god start i livet och goda uppväxtvillkor, Förutsättningar för arbete samt Boende och närmiljö.

Utmaningarna som har identifierats i Valfärdsbokslutet är; Inkludering och ökat deltagande för alla, Fokus på geografiska områden som har särskilda utmaningar samt Grupper att särskilt fokusera på.

Samtliga utmaningar ska tas i beaktande av förvaltningar och bolag i arbetet med planering av verksamheten och i budgetarbetet för verksamheten.

Social hållbarhet är enligt Agenda 2030 en av de tre hållbarhetsdimensionerna tillsammans med ekologisk och ekonomisk hållbarhet för att uppnå en hållbar utveckling. Stöd för att arbeta med social hållbarhet finns på både global, nationell och lokal nivå. På global nivå är Agenda 2030, de globala och prioriterade målsättningarna i arbetet för hållbar utveckling fram till 2030.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

Agenda 2030 innehåller 17 prioriterade mål och 169 delmål. Till varje Agenda 2030 mål finns tillhörande mänskliga rättigheter. De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 utgör förutsättningar för en god och jämlik hälsa, men målen är också ömsesidigt beroende av varandra samt påverkade av folkhälsan och folkhälsoarbetet.

Nationellt och lokalt finns det stöd för att arbeta med jämlik hälsa och social hållbarhet i bland annat svensk lagstiftning, t ex i Regeringsformen, i Kommunallagen, i Socialtjänstlagen och i Plan- och bygglagen. Agenda 2030 skapar ramarna för Sveriges nationella arbete för hållbar utveckling, men i Sverige finns det förutom ett starkt lagligt stöd för social hållbarhet och jämlik hälsa, också den nationella folkhälsopolitiken. Den pekar ut områden att fokusera på i arbetet med att minska skillnader i hälsa nationellt.

Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken, som antogs 2018 av en enig riksdag, är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsopolitiken omfattar åtta målområden som bedöms som särskilt viktiga för att nå en god och jämlik hälsa och som speglar förutsättningar för en god hälsa:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Även regionalt har mål för social hållbarhet skapats. Syftet med Västra Götalandsregionens Mål för social hållbarhet 2030 är att tillsammans med Miljömål 2030 bidra till visionen ”Det Goda Livet” genom att skapa ett gott liv för varje människa på en välmående planet. Målen för social hållbarhet utgår ifrån de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och är prioriterade utifrån Västra Götalandsregionens uppdrag, utmaningar och påverkan på social hållbarhet. Målen för social hållbarhet består av tre övergripande mål:

1. God hälsa och välbefinnande
2. Jämlikhet och lika rättigheter
3. Tillit, trygghet och delaktighet

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Kopplat till varje övergripande mål finns delmål som beskriver prioriteringar under målperioden. Målen har stor bäring på de största utmaningarna för den sociala hållbarheten som Västra Götalandsregionen står inför.

I Borås Stad finns en Vision antagen. Visionen om framtidens Borås är antagen av Kommun-fullmäktige och det allra mest övergripande av alla beslut. Det visar riktningen för allt som Borås Stad arbetar med. Den innehåller fyra visionsområden:

1. Omsorg om varandra och miljön
2. Ett tryggt och snyggt Borås
3. Möjligheter och mod att utvecklas
4. Människor möts i Borås

Socialt hållbart Borås – stadens gemensamma arbete för att nå jämlik hälsa och social hållbarhet

I Borås pågår ett långsiktigt arbete för ett socialt hållbart Borås. Arbetet sträcker sig bakåt i tiden. Det första Valfärdsbokslutet togs fram redan år 2000. Sedan dess har rapporten utvecklats i takt med att staden ändrat form, både i sitt sätt att organisera arbetet med att skapa jämlik hälsa, men också där kommundelar blivit stadsdelar och nu fackförvaltningar. Staden har också vuxit i befolkningsantal och avståndet till övriga världen har på många sätt minskat. Genom att uthålligt mäta förändringar i hälsa mellan kön, geografiska områden och i olika åldersgrupper får staden ett statistiskt underlag för planering, genomförande och uppföljning av insatser för att minska skillnader i livsvillkor.

Folkhälsoarbetet i staden utgår från det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken, som är: *att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.* I det arbetet är Valfärdsbokslutet ett redskap. Precis som att Valfärdsbokslutet också är ett redskap i arbetet med ett Socialt hållbart Borås. Arbetet inom Socialt hållbart Borås påbörjades 2018 och är stadens långsiktiga arbete för att motverka segregation samt öka förutsättningarna för mer jämlika livsvillkor och bättre hälsa.

Socialt hållbart Borås innehåller tre prioriterade målområden:

En god start i livet och goda uppväxtvillkor - Att satsa tidigt lönar sig i längden

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i livet. Fokus i målområdet En god start i livet och goda uppväxtvillkor ligger därför på tidiga insatser i barns liv. Ju tidigare desto bättre. Insatserna sker till alla, men mer där det behövs som mest.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Förutsättningar för arbete - Att ha ett jobb handlar om mer än lön

Förutsättningar för arbete är viktigt för att människor ska må bra och utvecklas. Målområdet har därför en central betydelse för att uppnå det övergripande målet med mer jämlika livsvillkor då inkomst och en ekonomisk trygghet spelar stor roll för människors hälsa och livsvillkor.

Boende och närmiljö - Var och hur vi bor påverkar hela livet

Boende och närmiljö har stor betydelse för människors livsvillkor. Den fysiska miljös utformning kan öka tryggheten och främja sammanhållning mellan grupper i samhället på individ-, områdes- och befolkningsnivå. Därför är det viktigt med en trygg boendemiljö och en bostad som passar och som man har råd med.

I Valfärdsbokslutet redovisas en övergripande bild av hur boråsarnas livsvillkor utvecklas över tid och ska ge en indikation på hur folkhälsan ligger i linje med de långsiktigt önskvärda effekt-målen.

Avgränsningar

Rapporten fokuserar på de strukturellt påverkbara livsvillkoren och deras fördelning. Med det innebär att indikatorer som hälsa och tillit används för att visa på större mönster och ge en bild av den sociala hållbarheten i Borås med jämlika livsvillkor. Det betyder dock inte att indikatorerna ensamma är synonyma för social hållbarhet eller att det inte finns fler sätt för att redogöra för social hållbarhet, men de indikatorer som används är som tidigare nämnt valda utifrån att vara allmänna och etablerade.

Eftersom rapporten beskriver förbättringsområden i arbetet med social hållbarhet och skillnader i livsvillkor kommer olika inkomst- och utbildningsgrupper att belysas genomgående. I rapporten kommer också geografiska områden att lyftas för att visa på skillnader mellan Borås mest resurssvaga och resursstarka områden. Det är viktigt att nämna att områdenas geografiska placering inte är intressant i sig, utan områdena lyfts för att visa statusen gällande den sociala hållbarheten i Borås.

I Valfärdsbokslutet finns flera statistiska källor. Gemensamt för all statistik i Valfärdsbokslutet är att den gäller på gruppnivå, det går alltså inte att dra några slutsatser om enskilda individer. I Valfärdsbokslutet är den statistiken som visas utvald för att beskriva området den berör, men det finns mer statistik att tillgå. Statistiken är den senaste som går att få fram och hämtas från både registerdata (SCB Statistiska Centralbyrån) och enkätdata (Borås Stads Hälsoenkät, Drogvaneundersökningen - CAN, Trygghetsmätningen, Hälsa på lika villkor - HLV samt Borås Stads Äldreinkät).

Rapportens upplägg

Den sociala hållbarhetens status presenteras i Valfärdsbokslutet utifrån de globala målen i Agenda 2030 som tillhör den sociala dimensionen. De sociala

Sammanträdesdatum
2023-06-14**Fritids- och
folkhälsonämnden**

målsättningarna i Agenda 2030 har varit vägledande för att så långt det är möjligt beskriva och mäta den sociala hållbarheten i Borås utifrån redan etablerade definitioner av social hållbarhet. Med det innebär att de sociala målen i Agenda 2030 varit vägledande i urvalet och kategoriseringen av de indikatorer som ska mäta den sociala hållbarheten. Samtliga avsnitt kopplas också till de nationella målområdena för folkhälsoarbetet, Västra Götalandsregionens mål för Social hållbarhet 2030 och till Borås Stads Vision.

I Valfärdsbokslutet 2022 presenteras status rörande den sociala hållbarheten i Borås utifrån sex stycken avsnitt. I parantes indikeras kopplingen till Agenda 2030 målen för respektive område.

Avsnitt 1 – Fattigdom (1)

Avsnitt 2 – Hälsa och välbefinnande (2, 3)

Avsnitt 3 – Förutsättningar för arbete (8)

Avsnitt 4 – Inkludering och deltagande (16)

Avsnitt 5 – Boende och närmiljö (11, 16)

Avsnitt 6 – Utbildning för alla (4)

I samtliga avsnitt finns den sociala hållbarhetens status på en global, nationell, regional och lokal nivå beskriven, med fokus på den lokala statusen i Borås. Agenda 2030 mål 5: Jämställdhet och Mål: 10 Minskad ojämlikhet finns med i alla områden eftersom de sträcker sig över övriga områden i ett socialt hållbart samhälle. Hälsans fördelning i en befolkning bestäms till övervägande del av hälsans bestämningsfaktorer, så som ålder, kön och arv. Varje avsnitt är därför uppdelat utifrån åldersgrupperna; barn- och unga, vuxna och äldre. Dessutom presenteras indikatorerna så långt det är möjligt uppdelat på kön, geografiskt område samt bakgrund.

Status social hållbarhet i Borås

I Valfärdsbokslutets sex avsnitt visas hur inkomster skiljer sig åt, hur hälsan är ojämnt fördelad, att ett arbete inte är en självklarhet för alla och att alla inte är inkluderade eller känner tillit till andra. Det visas också att upplevelsen av trygghet varierar, att bo trångt är ett faktum för en del och att samband mellan utbildningsnivå och till exempel arbete, inkomst och valdeltagande finns. Allt detta är utmaningar som staden har. Om människor inte har likvärdiga uppväxtvillkor, utbildningschanser, livsmiljöer, tillgång till det offentliga rummet och bostäder, arbetsmöjligheter är inte livsvillkoren jämlika. Särskilt inte om det finns en systematik i ojämlikheter mellan, och diskriminering av, olika grupper.

Utmaningar utifrån resultatet i Valfärdsbokslutet

I arbetet med Socialt hållbart Borås tas flera av de utmaningar som framgår i Valfärdsbokslutet upp. Detta är utmaningar som går att finna inom avsnitten

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Fattigdom, Hälsa och välbefinnande, Förutsättningar för arbete, Inkludering och deltagande, Boende och närmiljö och Utbildning för alla.

I Valfärdsbokslutet 2020 lyftes, förutom de tre målområdena inom Socialt hållbart Borås, ytterligare tre utmaningar fram som särskilt viktiga för att skapa mer likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa. Dessa tre utmaningar kvarstår och ligger bland annat till grund för insatser inom ramen för stadens folkhälsoarbete. Dessutom ska de identifierade utmaningarna vara vägledande i arbetet med planering av budget och verksamhet för nämnder och bolagsstyrelser i Borås Stad. De tre utmaningarna har sedan Valfärdsbokslutet 2020 utvecklets och kompletterats. I årets rapport följs utmaningarna upp av ett antal indikatorer där trenden över tid beskriver.

Utmaning 1. Inkludering och ökat deltagande för alla

Att känna delaktighet och kunna utöva inflytande är inte bara en grundlagsstadgad rättighet. Människans behov av delaktighet och inflytande är också grundläggande för livskvaliteten och hälsan. Det finns skillnader i Borås i vilka som deltar i samhället, vilket utmanar det jämlika deltagande på alla nivåer. Att arbeta med att förbättra livsvillkoren för alla i befolkningen är därför viktigt ur ett delaktighetsperspektiv.

Målsättning: Öka inkluderingen och deltagandet i Borås.

Följs i Valfärdsbokslutet upp genom indikatorerna:

Medlemskap i förening – Hälsoenkäten åk 6, åk 8 och åk 1 gymnasiet

Valdeltagande – SCB

Tillit till andra i sin närhet - Hälsoenkäten åk 6, åk 8 och åk 1 gymnasiet.

Tillit till andra i sin närhet, vuxna – HLV

Tillit till andra i sin närhet, äldre - Äldreenkäten

Resultat: Trenden över tid är att andelen elever som är medlem i en förening minskar för både tjejer och killar, framför allt i åk 8. Valdeltagandet minskade med 3 procentenheter mellan valet 2018 och valet 2022. Tilliten bland barn och unga är lägst i den äldsta gruppen. Bland eleverna i åk 1 på gymnasiet saknar 61 % tillit till andra i sin närhet. Bland vuxna ökar andelen som saknar tillit över tid, från 30 % 2018 till 33 % år 2020. Jämfört med riket är andelen vuxna som saknar tillit högre i Borås. I åldersgruppen 65 år och äldre är tilliten till andra i sin närhet högst där 80 % anger att de känner tillit.

Utmaning 2. Fokus på geografiska områden som har särskilda utmaningar

Insatser för att nå social hållbarhet och jämlikhet i hälsa behöver vara riktade till hela befolkningen, men det behövs också insatser som riktar sig till grupper eller områden i Borås som har sämre livsvillkor och förutsättningar för hälsa.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Det talas oftast om utsatta områden i segregationssammanhang, men det är snarare så att en polarisering drivs av att den resursstarka delen av befolkningen bor åtskilt. Det är därmed sta-den i sin helhet som är segregerad, inte enskilda områden. Det är då avgörande att olika väl-färdsinstitutioner som skola och hälso- och sjukvård finns närvarande och fungerar väl i alla områden. Detta gäller även i förhållandet mellan den tätare befolkade tätorten och den glesare befolkade landsbygden.

Alla påverkas av ett samhälle som är segregerat. Det påverkar bland annat känslan av gemen-skap, trygghet och tillit. Samtidigt får segregation mer negativa konsekvenser för boende i om-råden med socioekonomiska utmaningar än för boende i andra områden.

Nedan följer de 15 områden som har störst utmaningar utifrån livsvillkor och som tydligt har de största utmaningarna för att nå en jämlik hälsa. Inom parentes redovisas resultatet för områdets placering i Valfärdsbokslutet 2020.

1. Norrby Öst (tidigare plats 2)
2. Hässleholmen Väst (tidigare plats 1)
3. Hässleholmen Syd (tidigare plats 7)
4. Norrby Väst (tidigare plats 5)
5. Hulta Centrum Öst (tidigare plats 4)
6. Hässleholmen Öst (tidigare plats 3)
7. Hässleholmen Norr (tidigare plats 10)
8. Göta Centrum Kristineberg Norr (tidigare plats 6)
9. Sjöbo Johannelund (tidigare plats 8)
10. Sjöbo Centrum (tidigare plats 12)
11. Göta Centrum Kristineberg Syd (tidigare plats 9)
12. Sjöbo Norr (tidigare plats 14)
13. Trandared Centrum Väst (tidigare plats 15)
14. Hulta Centrum Väst (tidigare plats 13)
15. Svaneholm (tidigare plats 11)

I dessa områden bor de med lägst utbildningsnivå, med lägst inkomster, lägsta andelen i arbete, högsta andelen långtidsarbetslösa, högsta andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd, högsta andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll, högsta andelen UVAS (unga som varken arbetar eller studerar), lägsta genomsnittliga meritvärdena i årskurs 9 och de som har minst boyta. I vissa utav dessa områden känner man sig dessutom i högre grad otrygg.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

Samtliga geografiska områden som nämns ovan har flera utav dessa utmaningar, men alla områden är inte utsatta i samtliga indikatorer.

Målsättning: Minska skillnaderna i livsvillkor mellan olika geografiska områden Borås.

Följs i Valfärdsbokslutet upp genom indikatorerna: Utbildningsnivå, låg disponibel inkomst, förvärvsfrekvens, långtidsarbetslöshet, långvarigt ekonomiskt bistånd, barn i ekonomiskt utsatta hushåll, UVAS, genomsnittligt meritvärde från grundskolan, bostadsarea samt upplevd trygghet.

Resultat: Det är samma 15 områden som har de största utmaningarna jämfört med Valfärds-bokslutet 2020. Bland de 15 områdena har några fått en sämre ranking och några har förbättrat sin ranking. I övrigt har några områden förbättrat sig avsevärt på rankingen. Till exempel har Kinnarumma Fagerhult Viskafors förbättrat sig 20 placeringar och ligger nu bland de områden som har bäst förutsättningar. Även Trandared har förbättrat sin placering och har gått från att ligga i mitten till att nu ligga bland de 20 områdena som har bäst förutsättningar. Negativ trend har bland annat Stads kärnan Norr som tappat 18 placeringar, Salängen som tappat 16 placeringar och Lundaskog som tappat 14 placeringar.

Utmaning 3. Grupper att särskilt fokusera på

I Borås finns det grupper som på olika sätt har sämre livsvillkor och sämre förutsättningar för en god hälsa. Dels handlar det om socioekonomiskt utsatta grupper, som i detta fall uppmärksammas redan i Utmaning 2. Geografiska områden som har särskilda utmaningar. Det handlar till exempel om individer med kort utbildning, långtidsarbetslösa, unga som varken arbetar eller studerar och individer med låg inkomststandard osv. Men det handlar också om följande grupper:

Kvinnor

Ensamstående

Ensamstående med barn

HBQI-personer

Personer med funktionsnedsättningar

Utrikes födda

Nationella minoriteter

Samtliga av dessa grupper är identifierade nationellt som grupper att ha ett särskilt fokus på för att nå en mer jämlik hälsa. Även i Borås kan vi identifiera att det till exempel finns skillnader mellan män och kvinnor, att unga som identifierar sig med annan könstillhörighet än tjej eller kille uppger en sämre hälsa än övriga och att de som är utrikes födda har sämre livsvillkor än de som

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

är födda i Sverige. Här är det viktigt att tänka på att en grupp inte alltid är en homogen grupp, där alla har samma utmaningar och samma behov. Inom en grupp kvinnor kan det finnas arbetstagare och arbetslösa, utrikes födda och inrikes födda med eller utan funktionsnedsättningar. Det är därför viktigt att göra intersektionella analyser som kan skapa anpassade insatser som ökar möjligheterna att insatserna leder till en mer jämlik hälsa.

Målsättning: Minska skillnaderna i livsvillkor mellan olika grupper i Borås.

Följs i Valfärdsbokslutet upp genom indikatorerna: Samtliga indikatorer i Valfärdsbokslutet tas i beaktande.

Resultat: Sedan Valfärdsbokslutet 2020 består skillnaderna mellan olika grupper. I flera fall har skillnaderna ökat mellan till exempel män och kvinnor och mellan inrikes och utrikes födda. Vi ser också att gruppen unga som varken identifierar sig som kille eller tjej har genomgående sämre hälsa.

För att komplettera de tre utmaningarna i Valfärdsbokslutet har fyra stycken utökade kunskapsunderlag tagits fram under 2022 och 2023. Ett kunskapsunderlag för vardera av de tre områden som har de största utmaningarna, Norrby, Hässleholmen och Sjöbo. I dessa har fördjupade analyser gjorts mellan områden inom respektive område, mellan kön och mellan invånare med olika bakgrund. Kunskapsunderlagen har också kompletterats med boendes bild av området och pågående arbete och samverkan i områdena. Det fjärde kunskapsunderlaget har fokus på äldres hälsa.

Det är inte så enkelt som att konstatera vilka utmaningar staden har, arbeta med dem under ett år för att sedan se resultat i nästkommande Valfärdsbokslut. Man måste låta arbetet ta tid och det krävs att man gör det tillsammans.

De tre utmaningarna; inkludering och ökat deltagande för alla, fokus på geografiska områden som har särskilda utmaningar samt fokus på särskilda grupper, ska tillsammans med målområdena i arbetet med Socialt hållbart Borås ses som vägledande i arbetet med social hållbarhet. Samtliga utmaningar ska tas i beaktande av förvaltningar och bolag i arbetet med planering av verksamheten och i budgetarbetet för verksamheten.

Förvaltningens överväganden

Folkhälsan i Sverige utvecklas positivt men skillnaderna mellan olika grupper i samhället ökar. Den sociala gradienten, det vill säga utbildning och socioekonomiska förhållanden, är tydlig. De grupper som har en lägre utbildningsnivå har i de allra flesta fall en sämre hälsa. Att ojämlikhet i hälsa kostar är också lätt att inse. Den ohälsa och förtida död som ojämlikheten

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

mellan exempelvis olika utbildningsgrupper representerar handlar inte enbart om mänskligt lidande och förlorade levnadsår utan även om direkta kostnader kopplade till ohälsan i form av produktions-bortfall, sjukvård och sjukskrivning. Därtill kommer de kostnader som är förknippade med ohälsans sociala bestämningsfaktorer, exempelvis för arbetslöshetsersättning.

I Valfärdsbokslutet kan man se att folkhälsan i Borås följer samma utveckling. Precis som för folkhälsoarbetet i Sverige ligger utmaningen för Borås i att jämna ut skillnaderna mellan olika grupper. Forskning visar tydligt att jämlika samhällen fungerar bättre än ojämlika. Stora ojämlika skillnader i livsvillkor bidrar till sämre hälsa, ökad social oro, sämre sammanhållning och sämre trygghet i hela samhället. Det betyder att även de som redan har goda livsvillkor "tjänar" på en mer jämlik stad. Att arbeta för likvärdiga livsvillkor för alla är dessutom en samhällsinvestering, rent ekonomiskt. Förutom att människor får ett bättre liv kostar det mindre för samhället att förebygga ohälsa, än att ta hand om konsekvenserna. Arbetet för likvärdiga livsvillkor är alltså ett sätt att hushålla med samhällets gemensamma resurser.

Arbetet för social hållbarhet kräver tvärspektoriell samverkan. Det finns en stor utmaning för förvaltningar och bolag att hantera tvärspektoriella frågor som social hållbarhet. Frågorna bemöts dels av konkurrens av ordinarie verksamhet och dels av konkurrens av andra tvärspektoriella frågor, då de ställer krav på att tillämparen kan beakta flera olika perspektiv. Det gör att frågorna är beroende av flera olika politikområden för att genomföra sin politik. Samordning mellan olika politikområden ställer krav på gemensam horisontell styrning och nätverk. En nyckel för ett framgångsrikt arbete är därmed att det finns samverkan gällande tvärspektoriella frågor och att frågorna är en del av kärnverksamheten och inte något som görs vid sidan om. Med denna kunskap som grund är därmed samverkan en grundläggande förutsättning för framgång i arbetet för ett socialt hållbart Borås.

Beslut i Fullmäktige Dnr KS 2019-00523 1.1.2.25: *Valfärdsbokslutet ska vara en del av underlaget till nämnders och bolagsstyrelsers arbete och prioriteringar.*

- Beslut i Kommunfullmäktige 29 september 2019

För att skapa förutsättningar för att kunskapen i Valfärdsbokslutet används av förvaltningar och bolag i Borås Stad skapades år 2021 ett processtöd som består av tre delar.

Kunskap:

I denna del går man igenom avsnitt för avsnitt i Valfärdsbokslutet med fokus på att öka kunskapen om hur hälsan är fördelad i Borås. Särskilt fokus i denna del är också att få förståelse för begrepp och definitioner, hur indikatorerna som mäts kopplas till globala, regionala och lokala mål och styrdokument.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Identifiera:

I denna del ställer man sig frågor för att identifiera hur man idag arbetar med social hållbarhet. Med hjälp av frågorna kan det bli tydligare vilka av områdena i Valfärdsbokslutet som berör aktuell förvaltning/bolag. Det finns också exempel och inspiration på hur man kan arbeta med social hållbarhet utifrån frågeställningarna.

Utveckla:

I denna del ställs frågor för att utveckla arbetet med social hållbarhet. Frågeställningarna syftar till att kunna identifiera utvecklingsområden inom förvaltningens/bolagets nuvarande arbete med social hållbarhet. Här finns också inspiration och exempel att ta hjälp av.

Pågående utvecklingsarbete

Under slutet av 2022 startades ytterligare ett utvecklingsprojekt för att öka användandet av Valfärdsbokslutet som kunskapsunderlag. Det handlar om att tillgängliggöra den stora mängd Valfärdsdata som Borås Stad har i en gemensam databas med tillhörande app i stadens besluts-stöd Power BI. Appen är utformad som Valfärdsbokslutet, i sex avsnitt, med tillhörande indikatorer. Här kan man enkelt välja ett avsnitt som är särskilt intressant, eller välja att följa ett geo-grafiskt område eller en åldersgrupp. Appen kommer att publiceras internt för stadens chefer och tjänstepersoner och ny data kommer succesivt att föras in. Under hösten 2023 kommer även en extern publicering ske på stadens webb.

Beslutsunderlag

1. Valfärdsbokslutet 2022 – en jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 84

Dnr FOFN 2023-000303.6.7.0

Boråsförslag: Ut- och ombyggnad av skateparken utanför Lundbyhallen

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden tackar för engagemanget som lett till det inskickade förslaget och beslutar att tillstyrka fortsatt utredning av en större kickbike- och BMX-park i Lundby Park med målsättning att inom ramen för projekt Viskans park anlägga den inom tre år.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget att bygga ut skateparken vid Lundbypark är ett av flera Boråsförslag med motsvarande målsättning. Nämnden har, som nämns i förslaget, sedan tidigare en mindre utomhusanläggning på Lundbypark. Den byggdes i samverkan med Skatebordförbundet och åkare har sedan dess väntat på beslut om en utbyggnad.

Inskickat Boråsförslag; Skate- och kickbike park

Ilmo Europaeus skickade in ett Boråsförslag 2022-11-01 som lyder;

”I dagsläget finns en liten betongyta utanför Lundbyhallen som varken är nybörjarvänlig eller välplanerad. Den är dessutom liten. I anslutning till betongytan finns en ramp i trä som är i så risigt skick att det börjar bli farligt att åka i den. I närliggande orter (Alingsås, Limmared och Mölnlycke) hittar vi välplanerade betonganläggningar av varierande storlek för främst skateboard.

Borås med sin storlek borde kunna främja skateboardåkning mer genom att bygga en ordentlig och välplanerad utomhuspark i betong. Parken kan planeras så att det finns något för alla nivåer från nybörjare, den som försöker sig på sina första tricks till de som är riktigt duktiga och kan utnyttja större hinder. Placeringen på ytan utanför Lundbyhallen är given då där utöver nuvarande betong redan finns en pumptrack och dirt-bana för BMX samt en inomhushall för actionsporter. Givetvis är både BMX och sparkcyklar välkomna i en sådan park. Gör man parken belyst och erbjuder möjlighet att fylla på vattenflaskor kan vår, sommar och höstkvällarna utnyttjas för alla åkare som önskar träna på anläggningen. Kanske kunde man se på området ur ett större perspektiv för så kallade actionsporter och bygga både asfalterad pumptrack och betongpark i anslutning till varandra. Asfalt och betong ger lågt underhåll samt är beständigt. Ytterligare en fördel med en välplanerad betongyta och särskilt en asfalterad pumptrack är att även rullstolar kan använda dessa. Borås Skateboardförening bidrar gärna med sina kunskaper för ett sådant projekt.”

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Fritids- och folkhälsonämndens första analys av Boråsförslaget

En del av Lundby Parks visionsarbete är att bygga en betongpark med integrerade grönytor för skate/BMX och kickbike. Intresset och behovet av en sådan är stort sett ur utövarperspektiv. Fritids- och folkhälsoförvaltningen har ett tätt samarbete med de aktiva föreningarna; Borås skateboardförening, IFK Borås – BXS i Borås. De har ett stort behov av en lokal aktivitetsyta för skate/BMX och kickbike för att tillgodose det redan befintliga medlemsbehovet, men även för att kunna tillgodose utvecklingsbehovet ur förenings- och idrottsperspektiv.

Omvärldsanalys pekar på att städer av motsvarande storlek ofta har en betongpark på 1200-2000 kvadratmeter, inte sällan i kombination med en eller flera mindre betongparker. Inspirerande parker har lyckats väva in grönytor och mer skapat en parkkänsla med dess olika möjligheter. I samarbete med inte minst Tekniska förvaltningen utvecklar vi hela området vid Lundby Park. Det är en strategisk placering i Borås, tillika ett delområde av framväxande projektet med Viskans park.

Förutsättningarna för investeringar i folkhälsa är extra goda på Lundby Park genom förvaltningens personalbemanning i Skatehallen och satsningen på både föreningsliv och spontanidrott på nuvarande aktivitetsplatser. Lyckade försök har även genomförts med sommarlovsverksamhet i området för att få fler att röra sig och gärna engagera sig i föreningslivet. Andra föreningar på området som till exempel Borås Hockey deltar också gärna i utvecklingen av parken i syfte att nå boråsare som inte hittar in i ishallen och tillsammans hitta lösningar med olika typer av idrottslek på utsidan. Rent konkret kan det handla om att en av betongytorna ska möjliggöra att det både ska gå att åka skateboard och likande på den, samt till exempel rullskridskor och hockeyklubba. Ett av målen är att parken ska leda till ökade möten av människor, idrotter och kulturer.

Betongparker går att se som långsiktigt hållbara investeringar med hänsyn till livslängd och enklare underhåll. Översvämningsrisken på området är dessutom stor och en motsvarande skatepark byggs för att tåla det. Visionsarbetet med samhällsbyggandet på området beskrivs i Strukturskiss Norr och där beaktas riskerna med översvämning, samtidigt som målbeskrivning finns med bostäder. Förvaltningen bedömer att en skate/BMX- och kickbike-park på ett optimalt sätt kan ha Viskan vid ena sidan och ny bostad på andra sidan. Samverkan pågår kring bygglovsmöjligheter och liknande på området.

Positivt och kul att föreningen vill engagera sig än mer och utveckla samarbetet med förvaltningen mot våra gemensamma mål. I år byggs även en ny park i Fristad av främst Tekniska förvaltningen, där en mindre skatepark blir en del i utbudet. Erfarenheter från den kommer tillvaratas till Lundbyparks framtida utbyggnad.

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Generell processbeskrivning från idé till genomförande

Förvaltningens uppdrag med mål och syfte, genomsyras av en demokratisk process med civilsamhället. Verksamheten ska vara lyhörd för behov och genomföra ständiga förbättringar för Borås stads invånare och besökare. Boråsförslaget är en av flera demokratiska möjligheter att påverka utvecklingen, andra exempel är via synpunkter och felanmälan, möten mellan Borås Stad och föreningar, medborgare, osv. Oavsett hur en idé eller ett förslag har startat igång en efterföljande beslutsprocess i förvaltningen så hanteras den likadant.

Beslut att genomföra enklare förslag kan ske genom stående delegation som tjänstefunktionerna har i förvaltningen och att det ryms inom tillgänglig budget. Är det en investering som är mer omfattande kräver den andra demokratiska beslutsprocesser som exempelvis kan innebära bygglov, andra motsvarande tillståndprocesser och inte minst en omfattande process med investeringsbudget. Budgetarbetet kan omfatta processer med externa bidragsansökningar, nämndbeslut och upp till beslut i kommunfullmäktige. Sammanfattningsvis; förslag som är mer omfattande och komplexa kräver i sin natur längre handläggningstider. Uppgiftslämnare av Boråsförslag blir uppdaterade via utsedd handläggare under tiden processen fortgår.

Beslutsunderlag

1. Boråsförslag: Ut- och ombyggnad av skateparken utanför Lundbyhallen

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 85

Dnr FOFN 2023-000113.6.8.4

Boråsförslag: Fritidsgård i Gånghester

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden tackar för engagemanget som lett fram till det inskickade förslaget. Det finns i dagsläget inga planer eller resurser avsatta för att etablera en fritidsgård i Gånghester och nämnden beslutar därför att avslå det inkomna Boråsförslaget.

Nämnden ger också förvaltningen i uppdrag att tillsammans med förslagsställaren ta kontakt med grundskoleförvaltningen för samtal om det finns möjlighet att använda lokaler i skolan för föräldradrivna aktiviteter.

Sammanfattning av ärendet

Det har inkommit ett Boråsförslag från Jessica den 7 oktober 2022 som handlar om behovet av en fritidsgård i Gånghester, se bilaga.

Grunden för Öppen ungdomsverksamhet inom Borås Stads är att verksamheten bedrivs på ”Trygga och jämställda platser som stimulerar och stödjer aktiviteter som bygger på ungdomars aktiva engagemang och ansvarstagande”. Nämnden bedriver i dagsläget tio kommunala enheter med öppen ungdomsverksamhet/fritidsgård och tre barn- och ungdomsverksamheter som Idéburet offentligt partnerskap, IOP, med civilsamhället.

Enheterna är geografiskt spridda i kommunen, en i varje serviceort och övriga på olika stadsdelar i Borås. För barn och unga i Gånghester är Öppen ungdomsverksamheten i Dalsjöfors och Mötesplats Kransmossen på Trandared geografiskt mest närliggande.

Nämnden ser positivt på att engagemang från civilsamhället/föräldrar. Befintligt bidragssystem bygger på att civilsamhället är organiserat i exempelvis en förening. Det finns möjlighet att genom en förening organisera verksamhet som ger barnen ytterligare möjlighet till meningsfull fritid i Gånghester. Det finns redan ett antal etablerade aktörer inom civilsamhället i Gånghester där samverkan kan sökas; t.ex. Gånghester SK, Ekumenia Toarp/SMU och PRO Gånghester/Målsryd. Det finns ett Ortsråd i Toarp som innehar medel för att utveckla bygden. Vid samverkan med andra aktörer eller uppstart av ny förening finns det möjlighet att söka föreningsbidrag för verksamheten om den är bidragsberättigad.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

Nämnden vill också uppmuntra till samverkan med andra verksamheter i staden och ger därför förvaltningen i uppdrag att tillsammans med förslagsställaren ta kontakt med grundskoleförvaltningen för samtal om det finns möjlighet att använda lokaler i skolan för föräldradrivna aktiviteter.

Fritids- och folkhälsonämnden har för närvarande inga planer eller resurser att utöka den kommunala öppna ungdomsverksamhet. Det ses som mycket positivt med ett livskraftigt samhälle med högt engagemang och uppmuntrar till samverkan med andra aktörer för ett utökat utbud av meningsfull fritid i Gånghester.

Beslutsunderlag

1. Boråsförslag: Fritidsgård i Gånghester

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 86

Dnr FOFN 2023-000053.6.8.25

Boråsförslag: Gång- och cykelbana från Målsryd + Mer parkering för badgäster Skansasjön

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden tackar för engagemanget som lett till det inskickade Boråsförslaget och beslutar att utreda möjligheten att utöka parkeringen för badgäster vid Skansasjön. Ett eventuellt investeringsbeslut processas därefter inför budgetåret 2025.

Den delen av Boråsförslaget avseende gång- och cykelväg så finns den sträckan upptagen i Borås Stads Gång- och cykelplan och Fritids- och folkhälsonämnden skickar frågan vidare till Tekniska nämnden för beslut.

Sammanfattning av ärendet

Boråsförslaget omfattar behovet av att förbättra parkeringsmöjligheterna till Skansasjöns badplats, samt att tillföra en badstege. Badplatsen med omgivande parkeringsmöjligheter är på privat mark där Borås Stad har ett markarrendeavtal. Nya parkeringsplatser kan eventuellt möjliggöras efter marklov och utökade arrendeavtal med markägare samt beviljade investeringskostnader för att anlägga ny parkeringsplats.

Inskickat Boråsförslag

M.J-son skickade in ett Boråsförslag 2022-10-01 som lyder;

”Gång o cykelbana från Målsryd + Mer parkering för badgäster. Många barn cyklar o går från Målsryd till Skansasjöns badplats. Mycket trafik på vägen. Det behövs gång o cykelbana för att skydda barn o även vuxna. Sen kaos med parkerade bilar vid badplatsen. Kan hindra ambulans o andra utryckningsfordon. Även för boende runt om. Det har ökat markant m badade. Platsen väldigt populär. Vi önskar en badstege till för dykande o hopp från bryggan på kortsidan.”

Fritids- och folkhälsonämndens analys av Boråsförslaget

Skansasjöns badplats är en av kommunens mindre badplatser och ligger i ett område med många sommarbostäder och några permanenta hus. Badplatsen är uppskattad för både boende och tillfälliga besökare. Borås Stad äger ingen mark i området utan arrenderar marken kring badplatsen. Vid badplatsen finns idag parkeringsutrymme för tre bilar och bristen av parkeringsmöjlighet är sedan tidigare känd.

Vägen till badplatsen är liten och smal och såväl boende som besökare nyttjar den. Platsbesök har genomförts för att undersöka området och för att få en bild

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

av ägarförhållanden etcetera. Dialog har förts med boende i området; om hur de ser på behovet av parkeringsplatser i anslutning till badplatsen. De ser generellt också ett stort behov av parkeringsmöjligheter för badgäster, men det finns frågetecken om vad som är möjligt, samt hur det kan påverka trafiken och området om det blir mer trafik. Frågan har även lyfts med Tekniska förvaltningen för kunskapsstöd kring vägförhållandena.

Kontakt har tagits med markägaren i syfte att presentera Boråsförslaget och hur denne ser på att eventuellt arrendera ut mer mark för att skapa fler parkeringar i området.

Fritids- och folkhälsonämnden håller med förlagsgivaren kring behovet av fler parkeringsplatser för badgästerna. Borås Stad är dock inte markägare och det behöver i så fall tecknas nya arrendeavtal. Borås Stad bedöms också stå för investeringskostnaderna.

När det gäller frågan om ytterligare en badstege till bryggan ser nämnden inte att det är aktuellt utifrån hur stor bryggan är samt i förhållande till standarden på andra badplatser.

Generell processbeskrivning från idé till genomförande

Förvaltningens uppdrag med mål och syfte, genomsyras av en demokratisk process med civilsamhället. Verksamheten ska vara lyhörd för behov och genomföra ständiga förbättringar för Borås stads invånare och besökare. Boråsförslaget är en av flera demokratiska möjligheter att påverka utvecklingen, andra exempel är via synpunkter och felanmälan, möten mellan Borås Stad och föreningar, medborgare, osv. Oavsett hur en idé eller ett förslag har startat igång en efterföljande beslutsprocess i förvaltningen, så hanteras den likadant.

Beslut att genomföra enklare förslag kan ske genom stående delegation som tjänstefunktionerna har i förvaltningen och att det ryms inom tillgänglig budget. Är det en investering som är mer omfattande kräver den andra demokratiska beslutsprocesser som exempelvis kan innebära bygglov, andra motsvarande tillståndprocesser och inte minst en omfattande process med investeringsbudget. Budgetarbetet kan omfatta processer med externa bidragsansökningar, nämndbeslut och upp till beslut i kommunfullmäktige. Sammanfattningsvis; förslag som är mer omfattande och komplexa kräver i sin natur längre handläggningstider. Uppgiftslämnare av Boråsförslag blir uppdaterade via utsedd handläggare under tiden processen fortgår.

Beslutsunderlag

1. Boråsförslag: Gång- och cykelbana från Målsryd + Mer parkering för badgäster Skansasjön

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 87

Dnr FOFN 2022-002373.6.8.25

Boråsförslag: Gör Stora Häljasjön i Gånghester tillgänglig

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden tackar för engagemanget som lett till det inskickade förslaget och beslutar att lägga till förslaget som en del av den nya plan för Borås friluftsliv som ska påbörjas hösten 2023. Detta för att förslaget ska kunna prioriteras tillsammans med övriga satsningar som också finns.

Sammanfattning av ärendet

Då området kring Stora Häljasjön redan idag passeras av två motionsspår och en vandringsled, samt att vindskydd och gillplatser på Mulleängen vid Stora Häljasjön upprustats de senaste tre åren, och med hänsyn till att det finns flera områden som behöver upprustas före detta området, läggs förslaget med som en del av den nya plan för Borås friluftsliv som ska påbörjas hösten 2023, detta för att kunna prioriteras tillsammans med övriga satsningar på friluftslivet i Borås. Boråsförslag måste prioriteras ihop med alla andra satsningar, och inte tillåtas att gå före upprustningar/utveckling som är mer prioriterade.

Inskickat Boråsförslag: Gör Stora Häljasjön i Gånghester tillgänglig

Erik Widman skickade in ett Boråsförslag 2022-09-23 som lyder; ”Har ett önskemål om att Borås stad ska göra Stora Häljasjön i Gånghester tillgänglig. Förslaget är att bygga spånger runt hela sjön, och någon/några bryggor (badbrygga) med eldstäder och vindskydd.

Denna del av Kransmossensspåret skulle få ett rejält lyft med en avstickare här i Gånghester, det skulle bli en oas för alla som rör sig i Kransmossens fritidsområde, och uppmana folk till att röra sig och vara mer ute i vår fina natur.”

Fritids- och folkhälsonämndens analys av Boråsförslaget

De senaste tre åren har stora förbättringar och utveckling skett i Kransmossens stora friluftsområde. Bland annat har ytterligare tre vandringsleder uppförts i området, en av dessa passerar Stora Häljasjön och Mulleängen i Gånghester. I samband med denna stora upprustning renoverades också vindskyddet och grillplatserna vid Stora Häljasjön. Sedan dessa upprustningar har arbetslaget på Kransmossen årligen slyröjt området för att fortsatt hålla det öppet.

Hur nära strandkanten en spång kan ligga beror dels på vad strandskyddsdispensen medger, och dels på hur lätt/svårt det är att förankra

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

spången. Området närmast sjön består av gungfly (mosse som villar på vatten), och det är inte säkert att det går att förankra en spång alldeles intill vattnet. Det behöver även tas i beaktande till naturvärden i och runt om Stora Häljasjön.

Vad gäller badplats/badbrygga så har en tidigare utredning visat att Stora Häljasjön inte är lämplig som badplats, då det inte finns någon fast botten. Att anlägga en kommunal badplats vid Stora Häljasjön skulle innebära stora risker för barn och andra som inte kan simma, då det till exempel inte går att sätta ner fötterna om man känner sig osäker vid simningen. I sammanhang med att vi nu har blivit certifierade som en Vattensäker kommun är det därför rent olämpligt att anlägga en badplats vid Stora Häljasjön.

Ytterligare utbyggnader av Kransmossens friluftsområde kräver också mer driftpengar, och också bättre tillgång till personal till vårt arbetslag.

Nämndens prioriteringar för Borås friluftsliv

Nämnden är positiv till att ytterligare utveckla Kransmossens stora friluftsområde och specifika platser utmed våra vandringsleder.

Det arbetas för att ha en bra spridning på de friluftsområden/platser som upprustas och en förbättring av området har skett relativt nyligen. Nämnden vill ändå lyfta in Boråsförslaget i den kommande utredningen om riktningen av stadens framtida friluftssatsningar. Detta för att det ska kunna prioriteras tillsammans med övriga satsningar på friluftslivet i Borås. Detta Boråsförslag tillsammans med andra Boråsförslag måste prioriteras gemensamt med alla andra satsningar, och inte tillåtas gå före upprustningar/utveckling som av olika skäl är mer prioriterade.

Nämnden har under många år arbetat för att fylla de ”vita hål” som finns på friluftskartan, det vill säga vi vill prioritera de områden som idag saknar närbelägna iordningställda friluftsanläggningar. I prioriteringen bör också vikt läggas på antalet boende i respektive område. Den planerade utredningen kommer också att innehålla en prioritering/plan för i vilken ordning de olika friluftsområdena ska upprustas/utvecklas. Utredningen förväntas påbörjas hösten 2023.

Stora delar av det ordnade friluftslivet i orterna utanför centrum i Borås är planerat och byggt av olika föreningar, som har sökt bidrag från Borås Stad och andra organisationer. Att arbeta på detta sätt gör att föreningen/samhällen kan få saker gjorda/uppbyggda betydligt snabbare, än om de kommer med i den kommunala prioriteringen och prioriteras tillsammans med många andra delar av Borås.

Beslutsunderlag

1. Boråsförslag: Gör Stora Häljasjön i Gånghester tillgänglig

Sammanträdesdatum

2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 88

Dnr FOFN 2023-000883.6.7.2

Utdelning ur Borås Stads sociala Samfond III, 2023

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att ge nedanstående föreningar ett bidrag ur Samfond III 2023;

Gällande fördelning av 29 563 kronor:

Borås Luftgevärsklubb	4 800 kronor, nya lufttuber
Dalsjöfors Brottarklubb	7 763 kronor, träningsmaterial
Norrby IKF	7 000 kronor, transportkostnader
Sandhults SK	5 000 kronor, ljudutrustning
Sjuhärads Basket	5 000 kronor, Girls Camp

Sammanfattning av ärendet

Genom Samfond III ges möjligheter till föreningar och organisationer att få medel för punktinsatser som syftar till att främja barn och ungdomars situation inom Borås Stad. Den disponibla avkastningen ska användas för att lämna tillfälliga ekonomiska bidrag till främjandet av barn- och ungdomsinsatser. Löpande och ordinarie insatser kan i regel inte stödjas.

Det är bara föreningar verksamma i Borås som kan söka pengar ur fonden. 2023 finns det 29 563 kronor att fördela. Nämnden beslutar om en fördelning enligt ovan.

Nedan finns samtliga föreningars ansökningar i korthet:

1. Attention 5 000 kronor, frisbees och prova på-aktiviteter
2. Borås Atletklubb 2 500 kronor, kurs- och träningsmaterial och fika
3. Borås Brottarklubb 5 000 kronor, armgångssteg
4. Borås Cykelamatörer 5 000 kronor, träningsutrustning, MTB Hopper Intro
5. Borås Fältrittklubb 4 792 kronor, utlåningshjälm
6. Borås GIF 5 000 kronor, fotbollsavslutning
7. Borås Hispanoamericana 4 875 kronor, utrustning barnaktiviteter
8. Borås IK 3 796 kronor, fotbollar, träningsvästar och vattenflaskor
9. Borås Luftgevärsklubb 4 800 kronor, lufttuber till luftgevär
10. Borås Padelklubb 5 500 kronor, Inhyrda tränare och aktiviteter högtider

Sammanträdesdatum
2023-06-14

Fritids- och folkhälsonämnden

11. Byttorps IF 4 000 kronor, lånerack pingis
12. Dalsjöfors Brottarklubb 10 000 kronor, träningsmaterial
13. Dalsjöfors Tennisklubb 8 000 kronor, tennisbollar och avslutning Ulricehamn
14. Elfsborg Cricket 11 000 kr, utflykt, utrustning prova på-verksamhet
15. Elfsborg Tennis 110 000 kronor, bänkar, mattor och sommartennis
16. Equmenia Borgstena 4 000 kronor, material mat och fika sommarfest
17. Equmenia Toarp 7 535 kronor, ljudutrustning
18. Fristad Dance & Mix Club 5 000 kronor, Pom-poms
19. Fristad GOIF 10 000 kronor, lagtröjor Hedendan
20. Hässleholmen BK 30 000 kronor, diverse utrustning
21. IF Elfsborg 11 448 kronor, inträde allsvensk fotbollsmatch
22. IK Ymer Friidrott 7 000 kronor, aluminiumhäckar
23. IK Ymer Frisbee 7 500 kronor, resa och boende träningsläger
24. IK Ymer Orientering 5 000 kronor, prova på-kurs och tryckkostnader
25. Musketeers Funky Cheer 10 000 kronor, tjockmatta gymnastik
26. Norrby IKF 8 000 kronor, transportkostnader
27. Pingstkyrkan 37 048 kronor, fotbollsspel, biljardbord med mera
28. RCCG 8 500 kronor, mixerbord musik
29. RFSL 6 000 kronor, spel, pyssel och instrument, utflykt med mera
30. Sandareds IBS 6 300 kronor, målvaktspaket
31. Sandareds Tennisklubb 7 000 kronor, utrustning och mellanmål sommarläger
32. Sandhults SK 5 000 kronor, högtalare, slackline och airtrack
33. Sjuhärads Basket 5 000 kronor, lunch och mellanmål Girls Camp
34. Sjömarkens BTK 9 300 kronor, arvoden, rack, bollar, fika och resa
35. Solrosen 8 580 kronor, böcker, mat och fika
36. Stiftelsen Borås Scoutkår 8 000 kronor, sopsorteringsystem och bord

Beslutsunderlag

1. Föreningarnas ansökningar

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 89

Dnr FOFN 2022-001423.2.1.3

Fritids- och folkhälsonämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att testa menssäkrade toaletter i sina verksamheter

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden anser att prövotiden för att erbjuda Menssäkrade toaletter fallit väl ut och rekommenderar att Borås Stad går vidare med att införa gratis mensskydd i automater i förvaltningens badanläggningar, i den Öppna Ungdomsverksamheten och på prioriterade idrottsanläggningar. Beslutet skickas till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Fritids- och folkhälsonämnden har provat konceptet Menssäkrade toaletter i sin helhet på Stadsparksbadet samt erbjudit besökare i den Öppna Ungdomsverksamheten gratis mensskydd vid förfrågan, och är positiva till utfallet. Nämnden föreslår att Borås Stad går vidare med att erbjuda gratis mensskydd samt att konceptet utökas och omfattar fler av nämndens verksamheter. Nämnden anser att följande anläggningar är aktuella för att införa mensskyddsautomater på; Stadsparksbadet, Borås Simarena, Dalsjöbadet, Sandaredsbadet, Asklandabadet, Viskaforsbadet, i samtliga 11 Öppna Ungdomsverksamheter samt i den nya ishallen, gamla ishallen, Boråshallen, Lundbyhallen, Skatehallen och Sjuhärads hallen. Den beräknade kostnaden bedöms till 100 000 kronor för installation av automater och en driftskostnad på cirka 100 000 kronor.

Finansieringen behöver ske genom en utökning av nämndens budget.

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 90

Dnr FOFN 2023-000082.1.2.1

Redovisning av anmälningsärenden

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Redovisade anmälningsärenden läggs till handlingarna

Sammanfattning av ärendet

1. Samverkansöverenskommelse avseende Mötesplatserna mellan Fritids- och folkhälsoförvaltningen och Kulturförvaltningen.
Dnr 2023-00099
2. Samverkansöverenskommelse avseende Integrerat team mellan Fritids- och folkhälsoförvaltningen, Individ- och familjeomsorgsförvaltningen och Grundskoleförvaltningen.
Dnr 2023-00100
3. Personuppgiftsbiträdesavtal mellan Fritids- och folkhälsoförvaltningen och Time Care AB.
Dnr 2023-00101
4. Kommunstyrelsen: Sammanvägd bedömning Office365 – molntjänster.
Dnr 2021-00030
5. Lokalförsörjningsnämnden: Delegationsbeslut om beviljat skadestånd till Simklubben Elfsborg.
Dnr 2023-00053
6. Valnämnden: Utkast förtidsröstnings- och vallokaler Europaparlamentsvalet 2024.
Dnr 2023-00108
7. Kulturnämnden: Barn och Unga Kulturprogram
Dnr 2023-00112
8. Kommunfullmäktige: Personalekonomisk redovisning 2022.
Dnr 2023-00113
9. Kommunfullmäktige: Årsredovisning 2022.
Dnr 2023-00114
10. Protokoll Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2023-05-30.
Dnr 2023-00020

Beslutsunderlag

1. Redovisning av anmälningsärenden 2023-06-14

Sammanträdesdatum
2023-06-14

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 91

Dnr FOFN 2023-000103.6.7.0

Redovisning av delegationsbeslut

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Redovisade delegationsbeslut läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

1. Yttrande över detaljplan för Hässleholmen, Hässleholmen 3:1 med flera, Bodavallen.
Dnr 2023-00090
2. Ansökan om anläggningsbidrag från Tämta Ridklubb avseende installation av solpaneler.
Dnr 2023-00095
3. Ansökan om anläggningsbidrag från Hestra IF avseende utökning av kapacitet konstsnöanläggning.
Dnr 2023-00096
4. Ansökan om anläggningsbidrag från Dalsjöfors Tennisklubb avseende byte av fasad.
Dnr 2023-00104
5. Ansökan om anläggningsbidrag från Rångedala IK avseende installation av värmepump.
Dnr 2023-00109

Beslutsunderlag

1. Redovisning av delegationsbeslut 2023-06-14

§ 92

Förvaltningschefen informerar

- Utvecklingsledare Nezanet Ghebrezghi informerar nämnden om innehållet i handlingsplanen mot hemlöshet kopplat till Socialt hållbart Borås.
- Verksamhetschef Ola Svensson informerar nämnden om visionsmötet gällande skidstadion/Ymer
- Verksamhetschef Marie-Louise Bengtsson och kommunikator Christoffer Dahlin informerar nämnden om de sommarlovsaktiviteter som kommer anordnas och hur de marknadsförs.